REFORMELE SECTORULUI DE TINERET ÎN CONTEXTUL INTEGRĂRII EUROPENE

Alexandra COLȚA[23]

https://orcid.org/0009-0002-4227-0167

Rezumat: *Acest articol oferă o analiză a politicilor de tineret ale Uniunii Europene și ale Republicii Moldova, evidențiind importanța acestora în contextul integrării europene, dezvoltării durabile și coeziunii sociale. Sunt examinate reformele din sectorul de tineret, determinate de parcursul european al Republicii Moldova, precum și riscurile și provocările întâmpinate în implementarea acestor reforme. De asemenea, articolul explorează strategiile naționale care reflectă eforturile concertate de aliniere la standardele UE, cu un accent special pe educație, angajabilitate și participare activă, pentru a crea un mediu favorabil dezvoltării personale și profesionale a tinerilor. Participarea activă a tinerilor la procesul de elaborare a politicilor și de luare a deciziilor este esențială pentru construirea viitorului Europei și pentru construirea unei viziuni cu care tinerii să se poată identifica.*

Cuvinte cheie: Tineri, strategii, integrare, implicare, politici de tineret.

REFORMS IN THE YOUTH SECTOR IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

Abstract: *This article provides an analysis of the youth policies of the European Union and the Republic of Moldova, highlighting their importance in the context of European integration, sustainable development, and social cohesion. It examines the reforms in the youth sector driven by Moldova's European path, as well as the risks and challenges faced in implementing these reforms. The article also explores national strategies that reflect concerted efforts to align with EU standards, with a special focus on education, employability, and active participation, to create a favorable environment for the personal and professional development of young people. Active youth participation in policy-making and decision-making processes is essential for shaping the future of Europe and for creating a vision with which young people can identify.*

[23] Doctorandă, Școala doctorală Științe Sociale, USM, aalecsandra@mail.ru

Keywords: young people, strategies, integration, involvement, youth policies

Introducere

Politicile de tineret ale Uniunii Europene reprezintă o dimensiune esențială a strategiei comunitare de consolidare a coeziunii sociale și de asigurare a dezvoltării durabile în regiune. Într-un context marcat de schimbări economice, sociale și tehnologice accelerate, UE recunoaște rolul central pe care tinerii îl au în modelarea viitorului său. De aceea, politicile de tineret sunt concepute pentru a răspunde nevoilor diverse ale unei generații care se confruntă cu provocări complexe, dar și pentru a valorifica potențialul inovator al acesteia.

Politicile nu se limitează doar la îmbunătățirea condițiilor de educație și formare, ci se extind către toate aspectele vieții tinerilor, de la angajarea în câmpul muncii și mobilitate, la sănătate și participare civică. Acestea sunt ghidate de principii fundamentale precum: incluziunea socială, egalitatea de șanse și drepturile omului, având ca scop crearea unui cadru în care fiecare tânăr din UE să poată accede la oportunități echitabile de dezvoltare personală și profesională.

Strategia UE pentru Tineret (2019-2027) se concentrează pe implicarea activă a tinerilor în procesele decizionale și pe conectarea acestora cu oportunitățile transnaționale oferite prin programe precum: Erasmus+ și Corpul European de Solidaritate. În plus, inițiativa "Garanția pentru Tineret" reflectă angajamentul Uniunii Europene de a combate șomajul în rândul tinerilor, oferindu-le acestora un sprijin concret în tranziția lor către piața muncii.

În esență, politicile de tineret ale UE reprezintă o investiție strategică în viitorul Europei, având ca scop nu doar pregătirea tinerilor pentru provocările de mâine, ci și transformarea lor în actori activi și responsabili ai societății de astăzi. În această lumină, ele sunt esențiale pentru realizarea obiectivelor mai ample ale Uniunii Europene privind creșterea economică, coeziunea socială și consolidarea democrației participative.

În avizul său „*Strategia UE pentru tineret pentru perioada 2019-2027*", Comitetul Economic și Social European (CESE) solicită să se pună accentul pe abordarea transsectorială, adoptând o viziune holistică asupra

tinerilor și a nevoilor și drepturilor lor, și subliniază că „CESE este convins că *implicarea tinerilor în procesele de luare a deciziilor nu ar trebui promovată doar cu prilejul unor evenimente izolate*. În plus, în vederea consolidării în continuare a dialogului cu tinerii, este necesar ca rolul organizațiilor de tineri voluntari și al consiliilor naționale de tineret să fie îmbunătățit, trebuind a fi utilizate noi modalități în acest sens. Instituțiile UE ar trebui să preia inițiativa în această privință, CESE aflându-se în avangarda organismelor care consolidează implicarea tinerilor la nivelul UE" [7].

Cadrul pentru cooperarea în domeniul politicii UE pentru tineret pentru perioada 2019-2027 este strategia UE pentru tineret ce implică examinarea complexității sale conceptuale și structurale, precum și evaluarea eficacității sale în contextul provocărilor contemporane. Aceasta presupune atât o abordare descriptivă, cât și una critică, ținând cont de obiectivele strategice, de mijloacele de implementare și de posibilul impact pe termen lung asupra societății europene. Cooperarea de la nivelul UE în privința tinerilor va valorifica la cel mai înalt grad potențialul politicii de tineret. Politica de tineret stimulează participarea tinerilor la viața democratică. De asemenea, sprijină implicarea socială și angajamentul civic, și urmărește să garanteze că toți tinerii dispun de resursele necesare pentru a participa la viața societății.

Strategia UE pentru tineret este fundamentată pe Rezoluția Consiliului din 26 noiembrie 2018, ceea ce reflectă un angajament politic puternic din partea statelor membre pentru cooperarea în domeniul politicii de tineret. Aceasta marchează o continuitate în eforturile UE de a sprijini tinerii, dar și o adaptare la noile realități socio-economice și tehnologice. Din punct de vedere teoretic, strategia poate fi înțeleasă prin prisma teoriilor de guvernanță multi-nivel, care subliniază importanța colaborării între diferite niveluri de guvernare (UE, național, regional) în formularea și implementarea politicilor publice.

Strategia se concentrează pe trei piloni principali: Implicare, Conectare și Responsabilizare. Acestea nu sunt doar noțiuni abstracte, ci reprezintă categorii de acțiune bine definite, fiecare cu implicații specifice:

- **Implicare**: Vizează stimularea participării tinerilor la viața democratică, un obiectiv esențial pentru asigurarea durabilității democrației europene. Din punct de vedere al teoriei participării civice, această com-

ponentă reflectă necesitatea de a crea mecanisme care să reducă bariera de intrare a tinerilor în procesele politice și decizionale.

- **Conectare**: se referă la promovarea mobilității și a interacțiunii între tinerii din diferite state membre. Dintr-o perspectivă socio-politică, conectarea tinerilor contribuie la dezvoltarea unui sentiment de identitate europeană și la crearea unei comunități transnaționale bazate pe valori comune.
- **Responsabilizare**: o dimensiune, care implică asigurarea resurselor necesare pentru ca tinerii să devină actori activi în societate. Responsabilizarea poate fi analizată prin prisma teoriei capitalului uman, care sugerează că investițiile în dezvoltarea competențelor și resurselor tinerilor sunt esențiale pentru dezvoltarea economică și socială [9].

Dialogul UE cu tinerii, derulat între 2017-2018, a dus la formularea a 11 obiective europene pentru tineret. Procesul consultativ este remarcabil din punct de vedere metodologic, deoarece ilustrează o abordare deliberativă a politicii publice. Implicarea tinerilor în definirea priorităților strategice poate fi privită ca un exemplu de democrație participativă, ceea ce contracarează tendințele de apatie politică și de alienare în rândul tinerilor.

Obiectivele europene pentru tineret sunt rezultatul celui de-al șaselea ciclu al Dialogului structural cu tineri, factori de decizie, cercetători și alte părți interesate, care a avut loc sub titlul „Tineretul în Europa: ce urmează?”. Scopul acestui ciclu a fost de a colecta vocile tinerilor și de a contribui împreună la crearea Strategiei UE pentru Tineret 2019-2027.

Obiectivele europene pentru tineret prezintă o viziune pentru o Europă care le permite tinerilor să-și realizeze întregul potențial. Acestea identifică domeniile intersectoriale care afectează viețile tinerilor și subliniază provocările care trebuie abordate. Prima fază a celui de-al 6-lea ciclu al Dialogului Structurat s-a concentrat pe gândirea la cer albastru și pe definirea unei înțelegeri comune pe tema ciclului. Tinerii, împreună cu factorii de decizie, au identificat subiecte relevante pentru elaborarea politicilor în domeniul tineretului, care au servit cercetătorilor implicați ca bază pentru conceperea unei consultări la nivel european. În următoarea fază de consultare, tineri din toată Europa, dintr-o gamă variată de medii, au fost implicați prin focus grupuri, sondaje și alte metode. Pe baza rezultatelor acestei consultări, delegații de tineret și factorii de decizie au formulat îm-

preună cele 11 obiective europene pentru tineret enumerate mai jos, care au fost larg salutate de miniștri în următoarea dezbatere de politică a Consiliului UE pentru Tineret. Ultima fază a ciclului s-a concentrat pe planificarea acțiunilor concrete și pe explorarea modalităților de implementare a Obiectivelor europene pentru tineret.

În acest context, statele membre și Comisia Europeană sunt invitate să se inspire, printre altele, din Obiectivele europene de tineret și să includă această viziune oriunde este potrivit în toate politicile și agendele conexe.

Având în vedere subsidiaritatea, obiectivele europene de tineret ar trebui tratate în conformitate cu legislația națională și a Uniunii și cu circumstanțele naționale. Obiectivele europene pentru tineret nu reprezintă obiective obligatorii din punct de vedere juridic.

	#1 CONECTAREA UE CU Tineretul ***Context:*** *un număr tot mai mare de tineri nu au încredere în UE, întâmpină dificultăți în înțelegerea principiilor, valorilor și funcționării acesteia. Deficitele democratice în procesele UE au fost, de asemenea, identificate drept unul dintre motivele creșterii euroscepticismului în rândul tinerilor.*

Scop : Încurajarea sentimentului de apartenență a tinerilor la proiectul european și construirea unei punți între UE și tineri pentru a recâștiga încrederea și a crește participarea.

Ținte

— Garantarea implicării și dialogului semnificativ al tinerilor în toate etapele de luare a deciziilor la nivelul UE, prin îmbunătățirea mecanismelor participative existente și prin crearea altora noi.
— Asigurarea accesului egal la informații obiective, de calitate și prietenoase pentru tineri despre modul în care funcționează UE, cum să se implice și ce oportunități li se oferă la nivel european.
— Introducerea și creșterea volumului educațional privind Europa și UE în medii formale și nonformale.
— Garantarea unei reprezentări echitabile a tuturor statelor membre în

organele politice și administrative ale UE, în conformitate cu principiul cetățeniei egale.
— Creșterea bugetului și a impactului programelor UE pentru tineret.
— Construirea încrederii tinerilor în proiectul UE abordând deficitul democratic, lipsa de transparență și vizibilitate.
— Instituționalizați evaluarea gradului de compatibilitate cu tinerii, impactul și efectul politicilor UE.

 # 2 EGALITATEA TOATE GENELE
Context: *Discriminarea bazată pe gen încă afectează mulți tineri, în special femeile tinere. Egalitatea de șanse și accesul la drepturi trebuie să fie asigurate pentru tinerii de toate genurile, inclusiv tinerii nebinari.*

Scop: Asigurarea egalității tuturor genurilor și a abordărilor sensibile la gen în toate domeniile vieții unui tânăr.

Ținte
— Combaterea discriminării şi asigurarea drepturilor egale tuturor genurilor în viaţa culturală, politică şi socio-economică.
— Obținerea conștientizării universale a inegalității și discriminării bazate pe gen, în special în mass-media.
— Eliminarea discriminării structurale de gen pe piaţa muncii şi asigurarea drepturilor, accesului şi oportunităţilor egale.
— Asigurarea remuneraţiei egale pentru muncă egală şi împărţirea echitabilă a responsabilităţilor de lucru.
— Asigurarea accesului egal la educaţie formală şi non-formală şi că modul de elaborare a sistemelor
educaţionale respectă.

#3 SOCIETĂȚI INCLUZIVE

Context: *O treime dintre tinerii din Europa sunt expuși riscului de sărăcie și excluziune socială. Mulți nu au acces la drepturile lor sociale. Mulți continuă să se confrunte cu discriminări multiple, să sufere prejudecăți și infracţiuni generate de ură. Noile fenomene migratorii au adus mai multe provocări sociale și de incluziune. Prin urmare, este esențial să lucrăm pentru îndeplinirea drepturilor tuturor tinerilor din Europa, inclusiv celor mai marginalizați și excluși.*

Scop: Facilitarea şi asigurarea incluziunii tinerilor în societate.

Ținte

— Oferirea protecției juridice și aplicarea instrumentelor juridice internaționale pentru a lupta împotriva tuturor tipurilor de discriminare și a discursurilor instigatoare la ură, recunoscând faptul că tinerii sunt supuși multiplelor forme de discriminare.

— Îmbunătăţirea accesului la informaţii pentru tinerii marginalizaţi, asigurarea că aceştia sunt conştienţi de spaţiile, oportunităţile şi experienţele care sunt disponibile pentru ei.

— Asigurați-vă că toți tinerii marginalizați au acces egal la mediile de învățare formale și non-formale, abordând toate dimensiunile incluziunii.

— Furnizarea mai multor spaţii, oportunităţi, resurse şi programe pentru a facilita dialogul şi coeziunea socială şi combaterea discriminării şi a segregaţiei.

— Consolidarea sprijinului social prin implementarea dreptului la un salariu decent, condiții de muncă echitabile, acces universal la îngrijiri medicale de calitate și asigurarea unor măsuri specifice pentru tinerii marginalizați.

— Asigurarea că tinerii marginalizați participă la toate procesele de luare a deciziilor și sunt actori cheie, în special în procesele privind propriile drepturi, bunăstare și interese.

#4 INFORMARE ȘI DIALOG CONSTRUCTIV

Context: *Tinerii întâmpină dificultăți în a verifica acuratețea și fiabilitatea informațiilor. Ei trebuie să fie echipați mai adecvat pentru a naviga pe peisajul media și pentru a participa la dialog constructiv.*

Scop: Asigurarea accesului tinerilor la informații fiabile, sprijinirea capacității lor de a evalua informațiile în mod critic și implicarea într-un dialog participativ și constructiv.

Ținte

— Împuterniciți tinerii să fie utilizatori critici și responsabili, și producători de informații.
— Asigurați-vă că tinerii au capacitatea de a recunoaște și de a raporta în mod repetat știrile înșelătoare, și de a verifica acuratețea surselor de știri utilizate.
— Asigurați-vă că tinerii au capacitatea de a recunoaște și de a raporta discursurile instigatoare la ură și discriminarea online, și offline.
— Asigurați-vă că tinerii se pot angaja într-un dialog respectuos, tolerant și non-violent, online și offline.
— Asigurați accesul la informații ușor de înțeles pentru tineri, care respectă codurile de etică și standardele de calitate
— Asigurați-vă că părinții, tutorii, precum și toți cei implicați în educarea și formarea tinerilor sunt echipați cu abilități de alfabetizare media și digitală, și că sunt surse de informare de încredere pentru tineri.

 # 5 SĂNĂTATE MENTALĂ ȘI BUNĂSTARE

Context: *Un număr semnificativ și tot mai mare de tineri din Europa își exprimă îngrijorarea față de prevalența problemelor de sănătate mintală, cum ar fi stresul ridicat, anxietatea, depresia și alte boli mintale în rândul colegilor lor. Tinerii menționează presiunile societale imense cu care se confruntă astăzi și exprimă nevoia de a asigura o mai bună asigurare a sănătății mintale pentru tineri.*

Scop: Realizarea unui nivel superior de bunăstare mintală şi stigmatizarea aspectelor legate de sănătatea mintală, promovând astfel incluziunea socială a tuturor tinerilor.

Ținte

— Încurajează dezvoltarea conștientizării de sine și a unor abordări mai puțin competitive, încurajând aprecierea pentru abilitățile și punctele forte individuale.

— Apărarea drepturilor la muncă și la studii ale persoanelor cu probleme de sănătate mintală atât în timpul bolii, cât și după aceasta, pentru a le asigura capacitatea de a-și urmări propriile ambiții.

— Dezvoltați o abordare intersecțională incluzivă a furnizării de sănătate mintală pentru toți, în special pentru grupurile marginalizate.

— Oferiți tuturor profesioniștilor care lucrează cu tinerii, precum și familiei și prietenilor o formare de prim ajutor în sănătate mintală de calitate.

— Oferiți un tratament incluziv, respectuos și bine finanțat prin includerea unor servicii de sănătate mintală de înaltă calitate în toate instituțiile medicale.

— Concentrați-vă pe măsurile de prevenire care să asigure că tinerii sunt echipați cu cunoștințele și abilitățile necesare pentru o bunăstare mintală mai bună.

— Combateți stigmatizarea cu privire la problemele de sănătate mintală prin dezvoltarea de programe de conștientizare.

	# 6 DEZVOLTAREA TINERILOR DIN MEDIUL RURAL ***Context:*** *În ciuda angajamentului la nivelul UE față de dezvoltarea rurală și având în vedere faptul că până în 2015 aproape o treime din populația UE locuia în zonele rurale, există diferențe predominante între locuitorii din zonele urbane și cele rurale. Prin urmare, este important să se asigure egalitate între tinerii din mediul urban și rural.*

Scop: Crearea condițiilor care să permită tinerilor din mediul rural să-și valorifice potențialul.

Ținte

— Asigurarea infrastructurii adecvate în zonele rurale pentru a oferi servicii publice echitabile, conectivitate de date și oportunități de locuințe pentru tineri.
— Asigurați-vă că în zonele rurale sunt create locuri de muncă durabile, de înaltă calitate, accesibile tinerilor.
— Asigurarea descentralizării diferitelor activități de către, pentru și cu tineri, pentru a sprijini incluziunea acestora și pentru a beneficia comunitățile locale.
— Asigurați-vă că tinerii din zonele rurale participă activ la procesele de luare a deciziilor.
— Asigurarea accesului egal la educație de înaltă calitate pentru tinerii din zonele rurale.
— Stabiliți o imagine pozitivă a zonelor rurale.
— Asigurarea protecției tradițiilor rurale.

#7 LOCURI DE MUNCĂ PENTRU TOȚI

Context: *Tinerii se confruntă cu o rată mare a șomajului, condiții precare de muncă și exploatare, precum și discriminare pe piața muncii și la locul de muncă. Lipsa informațiilor și aptitudinilor adecvate pentru o viitoare angajare împiedică integrarea lor totală pe piața muncii. Astfel, trebuie luate măsuri pentru a asigura locuri de muncă de calitate pentru toți.*

Scop: Garantarea unei piețe a muncii accesibile, cu oportunități care să conducă la locuri de muncă de calitate pentru toți tinerii.

Ținte

— Creați locuri de muncă de calitate care să garanteze condiții de muncă echitabile, drepturi de muncă și dreptul la salariu de trai pentru toți tinerii.

— Asigură protecția socială și asistența medicală pentru toți tinerii lucrători.

— Asigurarea oportunităților egale pentru toți tinerii de a-și dezvolta competențele necesare și de a dobândi experiență practică pentru a ușura tranziția de la educație la piața muncii.

— Să garanteze recunoașterea și validarea competențelor dobândite prin stagii, ucenicie și alte forme de învățare la locul de muncă, precum și prin voluntariat și educație non-formală.

— Asigurarea implicării tinerilor și a organizațiilor de tineret ca parteneri egali în dezvoltarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea politicilor de ocupare a forței de muncă la toate nivelurile.

— Asigurarea accesului egal la informații corecte și mecanisme de sprijin adecvate pentru a pregăti tinerii pentru o piață a forței de muncă în schimbare și pentru viitorul muncii.

#8 ÎNVĂȚĂMÂNT DE CALITATE

Context: *Educația rămâne un principiu de bază a cetățeniei active, a societății incluzive și a capacității de inserție profesională. De aceea, trebuie să lărgim viziunea privind educația secolului XXI, concentrându-ne mai mult pe competențele transferabile, pe învățarea centrată pe elev și pe educația non-formală pentru a obține un acces cu adevărat egal și universal la învățământ de calitate.*

Scop: Integrarea și îmbunătățirea diferitelor forme de învățare, echipând tinerii pentru provocările unei vieți în continuă schimbare în secolul 21.

Ținte

— Garantarea accesului universal și egal la educație de calitate, și la învățare pe tot parcursul vieții.
— Asigurarea că toți tinerii au acces la educație non-formală, finanțată în mod adecvat la toate nivelurile, recunoscută și validată.
— Promovarea unei atitudini deschise și sprijinirea dezvoltării abilităților interpersonale și interculturale.
— Crearea şi implementarea, într-o manieră personalizată, participativă, și de cooperare a unor metode axate pe persoana care învaţă în fiecare etapă a procesului educaţional.
— Garantarea că educaţia oferă tinerilor abilităţi pentru viaţă, ca de exemplu managementul financiar şi educaţie pentru sănătate, inclusiv sexuală şi reproductivă.
— Încorporarea metodelor în sistemele de educaţie formală şi non-formală, şi sprijinirea celor care învaţă să-şi dezvolte aptitudini, precum gândire critică şi analitică, creativitate şi modul de învăţare.
— Asigurarea că tinerii au acces la educaţie pentru cetăţenie care să le asigure cunoştinţe aprofundate despre sistemele politice, democraţie şi drepturile omului obţinute prin experienţe în comunitate, care încurajează participarea civică activă.

#9 SPAȚIU ȘI PARTICIPARE PENTRU TOȚI

Context: *Tinerii sunt slab reprezentaţi în procesul de luare de decizii care-i afectează, deşi implicarea lor în democraţie este vitală. Ei au nevoie de spaţii fizice în comunităţile lor pentru sprijinirea dezvoltării lor personale, culturale şi politice.*

Scop: Consolidarea participării democratice a tinerilor şi a autonomiei acestora, precum şi furnizarea de spaţii dedicate tinerilor în toate sferele societăţii.

Ținte

— Asigurarea că tinerii pot influența în mod adecvat toate domeniile societății și toate părțile proceselor de luare a deciziilor, de la stabilirea agendei până la implementare, monitorizare și evaluare prin mecanisme și structuri prietenoase și accesibile tinerilor, asigurându-se că politicile răspund nevoilor tinerilor.

— Asigurarea accesului egal la luarea deciziilor de zi cu zi pentru toți tinerii din medii diferite.

— Creșterea participării tinerilor și, astfel, reprezentarea egală în procesul electoral, precum și în organele alese și alte organe de decizie la toate nivelurile societății.

— Furnizarea de facilităţi fizice şi de infrastructură conduse de tineri denumite spaţii pentru tineri, caracterizate prin autonomie, deschidere și siguranță, accesibile tuturor, care să ofere sprijin

profesional pentru dezvoltare şi care să asigure oportunităţi pentru participarea tinerilor.

— Asigurarea unor spaţii virtuale sigure destinate tinerilor, disponibile fiecărui tânăr, care să ofere acces la informaţii şi servicii şi care să asigure oportunităţi pentru participare.

— Asigurarea de finanţare sustenabilă, de recunoaştere comună şi dezvoltarea unei activităţi de tineret de calitate pentru întărirea organizaţiilor de tineret şi a rolului acestora în procesele de incluziune, participare şi educaţie non-formală.

— Furnizarea de informaţii prietenoase pentru tineri, relevante şi pe

înţelesul lor, elaborate cu şi pentru aceştia, cu scopul de a facilita participarea acestora.

	#10 O EUROPĂ ECOLOGICĂ SUSTENABILĂ ***Context:*** *Actualmente, noi consumăm într-o manieră pe care mediul nu o poate susţine. Societatea trebuie să acţioneze împtriva schimbărilor climatice şi a ameninţărilor de mediu în creştere. Dar societatea noastră nu poate rezolva o problemă pe care nu vrea s-o recunoască. Acesta este motivul pentru care toţi, inclusiv tinerii, trebuie să înceapă să-şi asume responsabilitate pentru acţiunile lor şi pentru impactul asupra vieţii viitoarelor generaţii. A deveni sustenabili nu este o alegere, ci este o obligaţie.*

Scop: Construirea unei societăţi în care toţi tinerii sunt activi în domeniul protecţiei mediului, educaţi şi capabili să îmbunătăţească viaţa lor de zi cu zi.

Ținte

— Să ne asigurăm că toată lumea, inclusiv tinerii, cunoaşte efectele acţiunilor noastre asupra mediului.
— Împuternicirea întregii societăţi, în special a tinerilor, să acţioneze ca factori de schimbare pentru o dezvoltare sustenabilă a mediului.
— Luarea în considerare a impactului asupra mediului a oricărei politici şi decizie de viaţă, concomitent cu asigurarea că tinerii sunt incluşi în procesele de luare a deciziilor privind o dezvoltare sustenabilă la toate nivelurile.
— Creşterea cooperării internaţionale pentru eliminarea consumului și producției dăunătoare mediului.
— Sprijinirea şi îmbunătăţirea oportunităţilor pentru ca tinerii să devină voluntari în domeniul protecţiei mediului.
— Asigurarea că toată lumea, în special tinerii, au acces la o infrastructură prietenoasă faţă de mediu pentru un stil de viaţă mai sustenabil.
— Extinderea cercetărilor și inovațiilor în soluții și tehnologii ecologice.

#11 ORGANIZAȚII DE TINERET ȘI PROGRAME EUROPENE

Context: *Organizaţiile de tineret şi programele europene pentru tineret implică milioane de tineri pentru a le sprijini cetăţenia activă şi dezvoltarea propriilor abilităţi de viaţă. Totuşi, organizaţiile de tineret şi programele europene pentru tineret rămân slab finanţate şi duc lipsă de recunoaştere şi accesiblitate.*

Scop: Asigurarea accesului egal pentru toţi tinerii la organizaţii de tineret şi programe europene pentru tineret în scopul construirii unei societăţi bazate pe identitate şi valori europene.

Ținte

— Asigurarea vizibilității și furnizarea de informații de calitate privind organizațiile de tineret și programele europene de tineret pentru toți tinerii.

— Asigurarea resurselor suficiente din programele UE pentru ca organizațiile de tineret să dezvolte proiecte și să aibă acces la sprijin structural pentru a-și îndeplini misiunile și pentru a-și sprijini activitatea.

— Asigurarea că organizaţiile de tineret şi programele europene pentru tineret sunt mai bine conectate cu sistemele educaţionale şi recunoaşterea acestora ca factori care generează abilităţi de viaţă şi cetăţenie activă.

— Creşterea accesibilităţi la programele europene pentru tineret, asigurarea unui proces de administraţie prietenos tinerilor şi oferirea de sprijin, şi informaţii corecte tuturor participanţilor şi celor care aplică la aceste programe.

— Abordarea și sprijinirea tinerilor marginalizați pentru a fi activi în organizațiile de tineret, grupurile de tineret și programele UE pentru tineret.

— Creşterea resurselor şi extinderea gamei de granturi şi a diversităţii de iniţiative disponibile pentru

organizaţiile de tineret şi grupurile de tineri.

— Asigurarea participării tinerilor la procesele de guvernanță ale programelor europene de tineret [3].

Pe 4 octombrie 2022 Comisia și Înaltul Reprezentant au adoptat Planul de acțiune pentru tineret în cadrul acțiunii externe a Uniunii Europene pentru perioada 2022-2027, primul cadru de politică pentru un parteneriat strategic cu tinerii din întreaga lume pentru un viitor mai rezilient, mai incluziv și mai sustenabil. Acest plan va contribui la îndeplinirea angajamentelor internaționale, cum ar fi Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă a Organizației Națiunilor Unite și Acordul de la Paris privind schimbările climatice, printr-o mai mare implicare a tinerilor în cadrul politicilor de acțiune externă ale UE și prin responsabilizarea acestora.

Planul de acțiune pentru tineret în cadrul acțiunii externe a UE se bazează pe trei piloni de acțiune care vor contribui la conturarea parteneriatului UE cu tinerii din țările partenere:

1. **parteneriat menit să mobilizeze:** prin care vocea tinerilor să se facă mai bine auzită în procesul de elaborare a politicilor și de luare a deciziilor.

Tinerii solicită și merită o abordare cuprinzătoare pentru o implicare semnificativă, incluzivă și eficace. UE se angajează să susțină vocea și rolul de lider al tinerilor din întreaga lume, în special al femeilor și fetelor tinere, al tinerilor activiști și al organizațiilor de tineret, la toate nivelurile de guvernanță, de la politica internă la forumurile multilaterale, și în cadrul proceselor de elaborare a politicilor UE.

2. **parteneriat menit să capaciteze:** combaterea inegalităților și punerea la dispoziția tinerilor a competențelor și a instrumentelor de care au nevoie pentru a prospera.

Tinerii sunt capacitați atunci când le sunt auzite vocile, iar inegalitățile care le afectează viața sunt combătute. UE va continua să susțină transformarea educației la nivel mondial, nu în ultimul rând prin investiții în cadrul inițiativei „Global Gateway", îmbunătățind accesului tinerilor la oportunități economice, consolidând capacitatea tinerilor de a contribui la dezvoltarea durabilă și la realizarea tranziției verzi și a celei digitale în întreaga lume și promovând sănătatea, bunăstarea mintală și fizică a tinerilor și accesul la sănătatea și la drepturile în materie de sexualitate și reprodu-

cere. UE va continua să acorde o atenție deosebită copiilor și tinerilor care trăiesc în contexte de conflict.

3. **parteneriat menit să conecteze:** multiplicarea oportunităților oferite tinerilor de a crea rețele și de a face schimb de informații cu colegii lor din întreaga lume.

UE urmărește să promoveze mobilitatea, schimburile și crearea de rețele între tineri ca aspect esențial al dimensiunii interpersonale a strategiei „Global Gateway". Se urmărește asigurarea diversității și a incluziunii, acordând totodată o atenție deosebită barierelor sociale și economice, decalajului digital și riscurilor legate de dezinformare.

Planul de acțiune pentru tineret este rezultatul unor ample consultări cu peste 220 de părți interesate din întreaga lume, în special cu organizațiile pentru drepturile copiilor și cu organizațiile de tineret. Acesta răspunde cererii legitime a tinerilor, reflectată și în rezultatele Conferinței privind viitorul Europei, de a participa într-un mod mai structurat în procesele de elaborare a politicilor și de luare a deciziilor la nivelul UE.

Planul de acțiune pentru tineret consolidează dimensiunea internațională a Strategiei UE pentru tineret și se bazează pe Strategia UE privind drepturile copilului. Acesta se bazează pe Planul de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația, care subliniază necesitatea unei participări egale, depline și semnificative a tinerilor la viața publică și politică, precum și pe Pilonul european al drepturilor sociale. În cele din urmă, implementează Planul de acțiune al UE pentru egalitatea de gen (GAP) III, punând accentul pe capacitatea fetelor și a femeilor tinere.

Un raport privind indicatorii referitori la tineret și setul de date care îl însoțește, elaborat de Centrul Comun de Cercetare al Comisiei (JRC), contribuie la abordarea bazată pe dovezi a Planului de acțiune pentru tineret. Acesta oferă o hartă a datelor internaționale privind tineretul într-o serie de mari domenii tematice și face recomandări tuturor părților interesate care lucrează în domeniul tineretului pentru o mai mare coerență. Planul de acțiune pentru tineret va sprijini, de asemenea, punerea în aplicare a Agendei ONU pentru tineret, pace și securitate și contribuția tinerilor în construirea unei păci durabile, la justiție și reconciliere și la combaterea extremismul violent [10].

Republica Moldova promovează o politică de tineret ancorată în politicile Consiliului Europei (în continuare CoE), asumate în Strategia Sectorului de Tineret 2030, și accentuează rolul tinerilor și organizațiilor de tineret în construcția democrației participative și a societății moderne. Urmând imperativul integrării europene, Republica Moldova se aliniază la tendințele de dezvoltare a lucrului de tineret asumate de Uniunea Europeană prin *Agenda europeană privind lucrul de tineret, Obiectivele de tineret ale UE* și *Strategia de tineret a UE 2019-2027* și abordează tinerii și structurile de tineret ca actori importanți în procesul de realizare a Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030" și atingere a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (încontinuare ODD) [8].

În anul 2022, potrivit Forumului Economic Global, printre cele mai importante și căutate abilități pentru un cetățean de succes se numără gândirea analitică și capacitatea de a inova, creativitatea, originalitatea și inițiativa, precum și abilitățile de lider și influența socială, alături de inteligența emoțională. Dat fiind faptul că sistemul educațional formal nu reușește să dezvolte pe deplin aceste competențe esențiale pentru era digitală, în mare parte din cauza lipsei de flexibilitate, statul a început să investească în dezvoltarea unui sistem de educație non-formală și informală. Acest sistem, bazat pe conceptul de învățare practică, utilizează metode și instrumente specifice educației non-formale pentru a sprijini tinerii în dobândirea competențelor necesare pentru a deveni cetățeni activi și bine pregătiți.

În acest context, politica de tineret se concentrează pe furnizarea unei oferte de dezvoltare complementare politicii educaționale formale, punând accent pe competențele și valorile legate de participare, inovație și soluționarea problemelor, toate adaptate la nevoile tinerilor. Politica de tineret, lucrând în armonie cu alte politici naționale orientate spre bunăstarea tinerilor, dezvoltă intervenții în domenii precum participarea civică și decizională, programele și activitățile de tineret, implicarea comunitară, voluntariatul și inovația socială.

Strategia Tineret 2030 menține liniile directorii din cadrul ultimului ciclu de politici și se bazează pe experiențele pozitive din realizarea acestuia, asigură continuitate și perfecționează anumite dimensiuni și arii de intervenție, creează abordări noi și inovează, în contextul noilor provocări și circumstanțe naționale și internaționale.

Strategia Tineret 2030 rezidă din necesitatea:

- de a dezvolta un sistem de asigurare a tinerilor cu oportunități de educație non-formală de calitate, concentrat pe dezvoltarea competențelor necesare pentru integrarea socio-economică, complementar la sistemul educațional formal, precum și corelarea acestora;
- de a impulsiona și susține dezvoltarea sectorului asociativ de tineret și recunoașterea acestuia ca actor imperativ în dezvoltarea socială și economică a statului;
- de a crea o abordare transversală a politicilor de tineret, consolidată la nivel național, care este trasată la nivel central și preluată, multiplicată și racordată la nivel local;
- de a crea mecanisme flexibile de răspuns la potențiale șocuri sociale, pandemice, economice etc. care afectează bunăstarea tinerilor și a sectorului de tineret;
- de a consolida, recunoaște și promova lucrul de tineret ca instrument-cheie în realizarea proiectelor și programelor dedicate tinerilor.

Strategia Tineret 2030 a fost concepută pentru a fi suficient de relevantă, încât orientările sale de politică și priorități să nu devină rapid depășite, astfel oferind premisele necesare de încadrare socio-juridică ce vor fi incluse în următorul Program de implementare etapizat în două perioade a câte 4 ani.

Fundamentată în necesitatea promovării unei abordări strategice în realizarea politicii de tineret asumată în cadrul Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană, în diversitatea și amplitudinea intervențiilor proiectate, strategia contribuie la atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, după cum urmează:

- Până în 2030 va crește substanțial numărul de tineri și adulți ce dețin competențe relevante pentru angajare (ODD 4.4)
- Toți elevii/studenții vor obține cunoștințe și competențe necesare pentru promovarea dezvoltării durabile și a stilurilor de viață durabile, protecției mediului, modului sănătos de viață, drepturilor omului, egalității de gen, culturii păcii și nonviolenței, cetățeniei globale și aprecierii diversității culturale, precum și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă (ODD 4.7);
- Creșterea ratei de participare a tinerilor și adulților în procesul de edu-

cație formală și non-formală pe parcursul vieții, pe sexe (ODD 4.3.1).

- Asigurarea și promovarea participării depline și eficiente a fetelor și femeilor, și egalității de șanse la posturi de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică (ODD 5.5).
- Încurajarea și promovarea parteneriatelor dintre tineri și autoritățile publice întru a dezvolta platforme viabile de participare a tinerilor la procesele decizionale, în baza experienței și strategiilor de resurse ale parteneriatelor (ODD 17) [8 p. 4].

Concordanța cu Planul de acțiune pentru tineret în acțiunea externă a Uniunii Europene 2027. promovarea participării semnificative a tinerilor și a împuternicirii în acțiunea externă a UE pentru dezvoltare durabilă, egalitate și pace se conturează în următoarele viziuni strategice abordate:

- promovarea parteneriatelor pentru implicare, împuternicire și conexiune;
- promovarea participării semnificative a tinerilor în elaborarea politicilor, dar și în agenda de pace și securitate;
- crearea platformelor de dialog sistematic cu organizațiile de tineret;
- sporirea capacității instituționale și expertizei cu privire la modul de lucru cu și pentru tineri, dar și la protecția copilului prin formare, orientări și schimb de bune practici [8].

Toate politicile naționale, împreună cu cele internaționale, contribuie la consolidarea și integrarea eforturilor în dezvoltarea sectorului de tineret, creând astfel o viziune unificată și coerentă pentru documentele strategice care vizează dezvoltarea acestui sector în Republica Moldova. Aceste strategii converg pentru a asigura alinierea obiectivelor naționale cu direcțiile stabilite la nivel european, promovând o abordare integrată și sustenabilă în sprijinul tinerilor. Prin aceasta, se urmărește nu doar dezvoltarea capacităților tinerilor, dar și crearea unui mediu propice pentru participarea activă a acestora în toate aspectele vieții sociale, economice și politice.

Analizând documentele strategice și recomandările forumurilor de tineret din Moldova, se observă o aliniere semnificativă a politicilor de tineret ale Republicii Moldova cu cele ale Uniunii Europene. Moldova prioritizează domenii cheie similare cu cele ale UE, cum ar fi: educația, ocuparea forței de muncă, sănătatea mintală și participarea activă în pro-

cesele decizionale, ceea ce reflectă o convergență strategică în contextul integrării europene. Totuși, în procesul de implementare, se pot identifica o serie de riscuri și provocări esențiale pentru implementarea cu succes a politicilor de tineret în Republica Moldova. Printre acestea, se remarcă un flux ridicat de personal în organizațiile de tineret, care este atribuit în mare parte atractivității reduse a acestui sector, în special datorită nivelului scăzut de salarizare. Strategia recunoaște această problemă și propune soluții ce includ stimularea financiară și profesionalizarea domeniului prin introducerea calificărilor specifice, ceea ce ar putea contribui la stabilizarea forței de muncă și la creșterea competitivității în acest sector. Cu toate acestea, instruirea continuă rămâne un element central al Strategiei, ceea ce subliniază nevoia constantă de dezvoltare a competențelor.

Capacitatea redusă de coordonare și monitorizare a implementării politicilor reflectă o problemă de asimilare și adaptare la nivel local a viziunii naționale. Acest lucru poate duce la o discrepanță între planificarea centrală și implementarea locală, afectând coeziunea și eficiența intervențiilor. O soluție eficientă ar implica consolidarea capacităților locale prin furnizarea de suport material, metodologic și financiar, astfel încât să se asigure o implementare uniformă și sustenabilă a politicilor.

Insuficiența resurselor financiare constituie un obstacol major în realizarea obiectivelor. Planificarea și execuția bugetară corectă sunt esențiale pentru a evita dependența excesivă de resurse externe și pentru a asigura sustenabilitatea programelor. Implementarea unor soluții modulare, care permit ajustarea intervențiilor în funcție de disponibilitatea resurselor, poate contribui la reziliența sistemului în fața șocurilor economice.

Lipsa de coeziune între autoritățile centrale, locale, sectorul privat și cel civic poate duce la o implementare fragmentată și necoordonată a politicilor. O coordonare eficientă între acești actori este crucială pentru evitarea suprapunerilor și pentru maximizarea impactului intervențiilor. Promovarea colaborării intersectoriale și dezvoltarea unor mecanisme eficiente de comunicare pot asigura o implementare mai coerentă și integrată.

Lipsa recunoașterii și valorizării sectorului de tineret contribuie la o responsabilitate redusă în implementarea politicilor și la o implicare scăzută a actorilor relevanți. Este necesară o schimbare de percepție prin campanii de sensibilizare și informare, care să sublinieze importanța tineretului

în dezvoltarea socială și economică a țării. Recunoașterea adecvată a sectorului poate stimula participarea și responsabilitatea actorilor implicați.

În contextul șocurilor sociale și economice recente, Strategia Tineret 2030 prioritizează creșterea rezilienței tinerilor prin consolidarea deprinderilor de viață necesare pentru a face față provocărilor secolului XXI. Prin interconectarea instituțională și implementarea unor mecanisme flexibile de intervenție, se urmărește o reacție rapidă și eficientă la nevoile emergente ale tinerilor.

În ansamblu, analiza acestor riscuri evidențiază nevoia de intervenții bine structurate, care să abordeze direct provocările identificate și să asigure o implementare eficientă și sustenabilă a politicilor de tineret. Rezolvarea acestor probleme ar contribui la stabilizarea sectorului și la realizarea obiectivelor stabilite în domeniul tineretului.

Concluzii

Analiza documentelor strategice și a contextului politic din Republica Moldova reflectă un angajament puternic față de tineret, aliniindu-se cu direcțiile și obiectivele Uniunii Europene. Acest angajament se concretizează în politici și strategii care promovează educația, participarea civică și economică a tinerilor, sănătatea mintală, precum și dezvoltarea unor competențe adaptate cerințelor moderne.

Un aspect central al acestei politici este promovarea parteneriatelor și implicării tinerilor în procesul decizional, cu accent pe mobilizarea, capacitatea și conectarea acestora la nivel național și internațional. Acest cadru de acțiune subliniază importanța unei colaborări strânse între actorii publici și privați, precum și între diversele niveluri de guvernanță pentru a asigura o implementare eficientă a politicilor de tineret.

Cu toate acestea, implementarea politicilor se confruntă cu provocări semnificative. Fluxul ridicat de personal în organizațiile de tineret, atracția redusă a sectorului din cauza salarizării scăzute și capacitatea limitată de coordonare și monitorizare sunt factori care amenință coeziunea și eficiența acestor intervenții. În plus, resursele financiare insuficiente și lipsa de coeziune între diferite autorități și actori relevanți subminează realizarea obiectivelor strategice stabilite.

Pentru a depăși aceste obstacole, este esențială consolidarea capacităților locale, dezvoltarea unui cadru de cooperare intersectorială și promo-

varea unei recunoașteri mai mari a importanței sectorului de tineret. Aceste măsuri vor asigura o mai bună implementare a politicilor și o participare activă și responsabilă din partea tuturor actorilor implicați.

În concluzie, pentru ca politicile de tineret din Republicii Moldova să fie cu adevărat eficiente și sustenabile, este necesară o abordare strategică integrată, care să coreleze provocările și să mobilizeze resursele disponibile pentru a crea un mediu favorabil dezvoltării tinerilor

Referințe bibliografice:

1. Hotărâre de guvern cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Dezvoltarea Programelor și Activității de Tineret: nr. 598 din 12-08-2020. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 21-08-2020, nr. 212-220 art. 745, pp..) Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=122776&lang=ro].
2. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. (2023/C 184/5) [citat 21.05.2024] Disponibil: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52022IE5742
3. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. (2018/C 456/01) [citat 21.05.2024] Disponibil: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2018.456.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AC%3A2018%3A456%3AFULL
4. Legea cu privire la tineret: nr.215 din 29 iulie 2016. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 315-328, pp..)
5. Planul de acțiune pentru tineret în acțiunea externă a Uniunii Europene 2027[online], Octombrie 2022. [citat 02.05.2024]. Disponibil: https://international-partnerships.ec.europa.eu/document/fe1bcd30-58da-4a37-ab2a-61848789da60_en?fbclid=IwAR0zLcbH9OpIc8yNjuoy4RHWWq9SVs8Csl4NED97lAdfV5AN43AaYC4sCCA
6. Raportul de Evaluare națională voluntară a progresului privind implementarea „Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă"
7. Rezoluție. Comitetul Economic și Social European, Impactul de lungă durată al Anului European al Tineretului: integrarea aspectelor legate de tineret și responsabilizarea tinerilor. Adoptat 15.12.2022
8. *Strategia de dezvoltare a sectorului de Tineret* 2030 [online], Chișinău, 2022. [citat 02.05.2024]. Disponibil: https://mecc.gov.md/ro/content/elaborarea-strategiei-de-dezvoltare-sectorului-de-tineret-tineret-2030
9. *Strategia Uniunii Europene pentru tineret pe perioada 2019-2027* (JO C 456, 18.12.2018, pp. 1-22).
10. https://conect.gov.ro/1/wp-content/uploads/2022/10/UE-adopta-primul-Plan-de-actiune-pentru-tineret-in-cadrul-actiunii-externe-a-UE-pentru-a-consolida-cooperarea-cu-tinerii-din-intreaga-lume.pdf